

Vse tako ravnanje z živino pa nima dobrih nasledkov in ne odgovarja tirjatvam zdravja niti onim čistosti. Tudi pogosto nasvetovano snaženje konjev na večer po delu ne izpolnjuje do cela svojega namena, ker se morajo konji zjutraj drugega dne zopet do trdnega snažiti. Po vseh napravljenih skušnjah je velikoveč najbolje, ako se z dobro krtačo in le rahlim štrigljanjem konji zjutraj prav dobro osnažijo in zvečer, ko z dela pridejo v hlev, le s slamo trdo drgnejo. Pri tem pa se mora poglavitno treh in noge konjem dobro drgniti. Na tak način se najbolj za zdravje in za kožno strežbo živalim skrbi in te se vendar brezpotrebno nikakor ne mučijo. Oči in nosnice se morajo konjem vsak dan s čisto vodo in z gobo prav dobro izmiti in ravno tako se mora griva in rep vsak teden s čisto vodo po jedenkrat izprati. Kopita se morajo konjem vsak dan, ko so se po delu ohladili, izprati in zjutraj predno grejo na delo izsnažiti. Pogostno mazanje s kako mastijo je nepotrebno in včasih celo škodljivo. Griva in rep se mora vsak dan izčesati. Štrigelj naj se niti grive niti repa ne dotika. S tem se le žima preveč puli.

Po leti pa je treba konje kolikor mogoče pogosto kopati. Konje pa v vodo bodi si v ribnik, ali mlako ali reko, brž po delu zaganjati, da bi si blato z nog oprali, je na vse strani odsvetovati.

Sejmovi. Dne 17. januarija v Kapelah pri Brežicah; pri sv. Petru pri Radgoni; v Petrovčah; dne 20. januarija v Arnožu, na Malih Rodnah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Deželni zbor.) V petek, dne 8. januarja prišli so poslanci prvokrat po božičnih praznikih, svoje postavodajno delo nadaljevati. Ta seja je bila važna, ne toliko za to, kar so sklenili, kolikor za voljo interpelacije, katero je o dogodkih na Celjski gimnaziji župan in ob enem tudi poslanec za Celje do namestnika stavil. C. kr. namestnik, baron Kübeck je tudi na-njo koj odgovoril. Ali tacega odgovora, kakor ga je dr. Neckermann na svojo interpelacijo dobil, ni se ne on, še manj pa se ga je njegova ultranemška stranka nadejala. Gosp. župan iz Celja je kar strel pri tem, kar je slišal. Junakinja „D. W.“ bila je že prej, kdor jo je le hotel brati, na to velikansko izjavo nemštvo ga opozorila. In v resnici bombastično, kakor na kakem gledališču, prednašal je gosp. župan iz Celja svojo interpelacijo in končaje ozeral se je okoli na svoje ultranemške tovariše, na slovenske poslance pa tudi k mizi c. kr. namestnika, češ: zdaj pa recite, da nisem jaz velik mož in da nimam prav, če pravim, da je ravnatelj c. kr. gimnazije v Celju človek, ki le

žre Nemce, vzgojuje pa za to iz ubogih Slovencev same kožuhate Ruse. Dolgo pa ta dozdevna zmaga gosp. župana iz Celja ni trpela. Uže pri prvih besedah, ki jih je c. kr. namestnik, sicer je bolj ali smemo reči, da je celo na nemški strani, rekel, da je g. ravnatelj na Celjski gimnaziji mož ves na svojem mestu in ni on tega kriv, če par dijakov ni ubogalo na to, kar je bil napovedal, pri tem se je gospodu županu iz Celja nos že skorej prsi dotikal. Celu v kup pa je skleknil, ko je g. c. kr. namestnik rekel, da vsega ni ne ces. kralj. ravnatelj in ne ces. kralj. gimnazija kriva, pač pa se je cela stvar zunaj pretiravala in jo je gospod župan iz Celja sam pretiral, kajti na njej že ni tolike reči. „Dijakom je pač treba učiti se in potlej ubogati, vse drugo za nje ne velja. Kdor pa zahteva od njih več, bodi že potlej Nемеc ali Slovenec, on ni na pravi poti in ravna le na škodo zavodu. Gledé gimnazije v Celju pa, če pojde stvar tako dalje, lahko nastane vprašanje: ali je je še v tem mestu treba? Kdor je na vrhuncu omike, on ima srce za vsakega, bodi katerega pokolenja koli; kdor pa še ni dotlej prišel, ne pozna prave omike — tiste, katere se je že prvak nemških klasikov, Göthe, velel držati. Na to nepričakovano brco, ki jo je g. c. kr. namestnik dal gospodu županu iz Celja in tovarišem, postali so vsi tihi, mučno tihi in g. dr. Radaj je lahko pre-stvarjen načrt postavbe gledé viničarskega reda poslancem predložil v vzprejem. To se je tudi zgodilo, ne da bi bil kateri kaj črhnil. To je bila znamenita seja. Gospod župan iz Celja si jo bode zapomnil.

Izza Pake. Paka? kje je to? bo se gotovo marsikateri bralec „Slov. Gosp.“ vprašal. Ljubi moj! Misli si četiri ure dobre hoje od mesta Celja gor na levi strani reke Savinje, ondi se v zadujo izliva druga, tudi jako velika voda z imenom Paka in tukaj je Paška fara. Če je pa kedo že sam v Celji bil, in celo v Savinjski dolini, takrat je gotovo videl, če tudi od daleč, obrnjen proti teku Savinje lepo veliko dvastolpno cerkev na visoki gori, ravno tam je tudi fara Št. Martin na Paki. Ta fara slovi zaradi tukajšnjega vina, vsaj pri sosedih. In res tukajšnje vince ni sicer kaj močno, ima pa nekaj posebnost mikavnega, zato se je še vedno lahko predalo, letos pa še tembolj, ker ga je le malo bilo, se ve da tudi bolje, kakor drugod, akoravno so vinogradniki zaradi toče bili prisiljeni nekaj tjednov popred trgatvo početi. Cena mu je zdaj, ako ga še sploh kje kaj je, veliko vedro po pet goldinarjev. — Tudi hmelj se tukaj glešta, vendar cena mu je slaba, tako da se mu žuga, izrovati ga, ako se v tem ne zboljša — Še trštvo z deskami se ne more spregledati, saj je precej živahno. — Vse to kaže, da kraj ni ubog. Precej zboljšati bi se

se tu pa tam dalo stanje marsikaterega posestnika, ko bi se razumno poprijel sadjoreje. Prostora bi še bilo tu pa tam precej veliko. Kdor vidi in ve, kako se inod trudijo vsak pripraven kraj s sadonosnimi drevesi nasaditi, ker precej dohodkov obeta, ta bo veselo odobroval, tudi v tej fari posebno v preteklem času vzbujeno zanimanje za sadjoreje, da bi le kje ne zaspala!

Od Savinje. (Savinjski Sokol) je imel 3. t. m. v Mozirji svoj peti občni zbor. Iz raznih poročil posneli smo, da to telovadno in v splošnji omiki koristno društvo vrlo napreduje, ter da šteje že 110 društvenikov. Sklenilo se je, da se uvede v društvo najstrogajša disciplina, da nemčurska svojat Celjska kakor doslej ne bode imela niti najmanjšega povoda, ujedati se. Tudi se bodo namestili po raznih krajih poverjeniki. Pri volitvi je bil enoglasno voljen starosta g. Josip Lipold, podstarosta Ivan Vrankovič in za odbornike gg. Ivan Gabršek iz Vranskega, Ivan Kovačič, Miloš Levstik, Josip Pirš in Radoslav Škoftek iz Mozirja. Odbor bode priredil to leto več izletov, prvi izlet pa bode veljal izbornemu narodnemu trgu Žavskemu. Na zdravje!

Iz Št. Jurja ob južni železnici. (Društvene zadeve.) Cesarjevič Rudolfovo sadjorejsko društvo naznanja svojim p. n. poverjenikom in drugim udom, da bode imelo letošnjo spomlad od 2 — 3000 požlahtnjenih drevese na razpolaganje, ter jih bode svojim udom proti mali odškodnini po 25 do 30 kr., za neude pa od 30 kr. više po dotičnih poverjenikov oddajalo. Gg. poverjeniki naj blagovoljno pozvedajo pri dotičnik udih, koliko drevesec potrebujejo, ter skupno vsoto društvu naznanijo kmalu. Društveno poverjeništvu sta na novo prevzela g. Anton Porekar, učitelj za Ptuj; in g. Rafael Dolinšek, c. kr. davkarski pristav, za Šmarje pri Jelšah (poslednji mesto g. Flisa, ki je bil od ondot prestavljen). Razven onih v zadnjem poročilu navedenih ustanovnikov, sta kot ustanovnika društvu pristopila in uplačala po 10 gl., velč. g. Lovro Vošnjak, župnik in gosp. Franc Praunseis, veleposestnik in društveni denarničar, oba v Št. Jurji ob juž. železnici.

V. Jarc, tajnik.

Od sv. Marjete niže Ptuja. (Nemila smrt) je v nedeljo pokosila mlado cvetlico, ker je vzela vrlim starišem Miklovim 13letnega sina Tomažeka. Ker je bil fant bistre glavice, upati je bilo, da bode kedaj posnemal vrlega svojega očeta, kateri je kot priden kristjan in iskren rodoljub v Ptujskem okraju dobro znan. Bog pa je s svojim ljubljencem drugače sklenil. Bil je celih šest let bolehal. V svoji bolezni pa se je toliko lepo obnašal, da je s svojo potrpežljivostjo svojim starišem bil njih žalost lajšal ter je bil domačim in sosednim duhov-

nikom v veselje. To naj tolaži stariše pri taki zgubi. Vekoslav.

Iz Kuršinec. (Bralno društvo. Kupčija z vinom.) Prav veselo nastavim denes svoje pero, dasiravno borno, vendar si štejem za dolžnost, da označim naše stališče, ker le redko pride kaki dopis od nas. Porodila se je pred četrtem letom iskrenih rodoljubov blaga misel, da se ustanovi zopet bralno društvo pri Malinedelji, katero je že pred leti bilo tukaj, pa vlsed nekih okoliščin bilo se je razpustilo. Takega društva nam je že sila potreba. Toraj nam pomoz Bog v to svrhu, da se ustanovi, kakor je namenjeno, z novim letom. Z veselim srcem pozdravljam one vnete rodoljube za našo stvar, ki so sprožili to misel. To društvo ne bi bilo samo v korist odraslim, temveč tudi nježnej mladini, da si blaži srce, ne pa v slabe tovaršije zahaja ter bi raje časnike in koristne bukve prebirala za duševni in gmotni napredek. Podprimo torej to društvo po moči, ne zaostanimo za drugimi. Dandanes vse napreduje, a tudi mi Malonedeljčanje ne smemo zaostati. Ne bojmo se naših nasprotnikov, naj se le hudujejo, saj nam škodujejo le malo! Letina bila je srednja, ako se računa povprek; vina smo pridelali več od prejšnjih let in to izvrstno kapljico, kakoršnje že več let sem ni bilo, saj smo je bili zelo že potrebno, vendar pa še prave cene nima, ker ni pravih kupcev. Iz prvega se je plačevalo 90 — 80 gld. štrtinjak, semtertje tudi 70 — 60 in še ceneje. Vino iz Moravskega vrha se sme meriti z Ljutomeržanom, vendar nima cene. Kaj je temu krivo? Prekupovalci, kateri vina pošiljajo pravim kupcem, spokupijo vina iz raznih panog, ter potem vse to skupaj mešajo in Bog si ve, kaj še, potem pa prodajajo za pravo Moravsko vino ali Ljutomeržana. To kvari naše vino najbolj že nekaj let sem. Ni toraj čuda, da nas leto za letom stari kupci zapuščajo, ter raje na Ogersko gredo kupovat vina, nekaj pa so naši vinogradniki krivi tudi sami. Zakaj vsaki kupec, če je enkrat opeharjen, težko v drugo pride. Toraj kupci, kateri hočete čisto in dobro kapljico imeti, podvizajte se sami k nam, da se lastno prepričate, drage volje se Vam ustreže. Sličnih podatkov naj bi naši vinogradniki pošiljali iz več krajev naše okolice.

Iz Medborovnic. (Deželna volitev. — Trgovina.) Zdaj se dokaj giblje pri nas. Zamrl je „naš“ državni poslanec dr. Wrann v Vrbi. Že tega meseca bomo imeli volitve volilnih mož, dne 3. febr. pa poslanca. Za kandidata ponujajo nam dež. posl. Ghona iz Beljaka, hvalijo ga kot moža poštenjaka in res je tudi pošten mož; ali mi ga ne moremo voliti, ker hodi — z nemško-liberalno stranko. Naj bodi on mož še tako pravičen in pošten na vse kraje, dokler hodi z liberalci, tedaj ni naš mož! Volili bomo

tako, kakor zadnjič, maja l. 1885, našega starega voditelja, gosp. prof. Einspielerja. Čisto dvomljivo je, da bi volilni možje naše občine L. Zablacan, V. Goričnik in Š. Fric propadli. Da bi se le v Borovljah rodoljubi bolj krepko na noge postavili, kakor lani! Pri njih se imamo zahvaliti, da ni bil voljen prof. Einspieler, ampak Wrann, cela Rožna dolina je volila slovensko, še v nemškutarskem gnezdu Podkloštru na Zili tudi, samo v — Borovljah ne. Bog daž srečo pri volitvi, pa tudi razjasni Borovljance, da bodo spoznali na kaj delajo liberalci! — K novemu letu zdaj vsak kmet potrebuje denarja, da si izplača posle itd. Pomaga si na vse strani, da si izplača posle itd. Pomagi si na vse strani, najrajši pa prodá kake prešiče, saj jih v Borovljah lahko spravi v denar, kljubu temu, da jih Kranjci toliko pripeljejo čez Ljubelj, kajti domači so veliko boljši in imajo za to prednost. Prodajo se pa sploh po 40 kr. star funt. Ali je pri tako nizki ceni mogoče, da bi kmet shajal? Rekel bi, da ne, saj sem jih sami imel in vem da bi imel škodo, če bi jih po tej ceni dal. Goveje meso velja 54 kr. kila pri mesarju, svinjsko mora pa kmet za 40 kr. še le star funt dati s špehom vred, kak pa je to primer? Čudno se mi pa zdi, da kmetje še vse koj na staro vago in mero prodajajo, kupujejo pa vse na novo, veliko manjšo, za ravno taisto ceno. Ko je leta 1876 stopila nova postava v veljavo, da se mora vse na kile, litre in metre kupovati in prodajati, našim mlinarjem, krčmarjem in štacunarjem ni bilo treba dvakrat ukazati, napravili so si nove mere hitro in z veseljem, ker jim je dobiček kazal; — nova mera in vaga je manjša, kakor stara, cena je pa ravno tista ostala. To je že taka nekdanja pesem, če kmet kaj potrebuje, plačati mora drago, če pa kaj prodá, mora pa — „šenkati.“

Iz zgornjega Štajerskega. (Slovensščina v graškem seminišču.) V Sekovskl škofiji čedalje bolj pomanjkuje slovenskih mešnikov; in vendar-le je takih treba ne samo na slovenski meji, temuč tudi v Gradcu in v drugih mestih, kakor na zgornjem Štajerskem v Ljubnem, v Judenburg-u in Fohnsdorf-u, kjer med rudarji in fužinarji biva mnogo trdih Slovencev. — Zato nas je močno razveselilo, ko smo izvedeli, da se v graškem dijaškem seminišču letošnje šolsko leto ne samo francoski in laški jezik uči, temuč tudi naš slovenski. Le tako je mogoče, da si Sekovska škofija pridobi mešnikov, ki bodo zamogli slovenskim vernikom v njihovem maternem jeziku krščanski nauk oznanjati.

J. P.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kar še dež. zborov ni svojega dela dognalo, so ga zdaj že vsi začeli.

V Graškem so imeli seje v petek, dne 8. januarija potem v soboto, dne 9. januarija pa v torek dne 12. januarija. Prva je bila znamenita zavoljo interpelacije dr. Neckermann-a, gledé gimnazije v Celju. Kako se mu je obnesla, povemo na drugem mestu, v drugi in tretji pa so bile manjše stvari na vrsti in so se vse po nasvetu dotičnih poročevalcev razrešile, tako se prepusti tudi predlog g. Jerman-a, naj se kje kako olajša eksekviranje ter napravi ceneje dež. odboru. — V Kranjskem dež. zboru so vzprejeli načrt, po katerem se posluje odsehal pri deželnih uradih večinoma v slovenskem jeziku. — V Spodnje-avstrijskem zboru niso vzprejeli predloga, naj se napravi hipotečna banka, ampak izročili so ga dež. odboru, da ga potresuje in potlej še kedaj o njem poroča v zboru. Tudi prav, če le predlog ne bo vsled tega čisto preminol. Banka utegne prav priti kmetom, toda sama še jih ne reši pogina. — V Pragi so pri ožji volitvi za mestni odbor zmagali staročeski kandidati, v deželnem zboru pa čudno razsaja ultranemška stranka, posebno napenja se zoper c. kr. namestnika, generala Kollerja, a mož jim ne ostane ničesar na dolgu. Minister dr. Gautsch pojde te dni v Prago, ogledat tamošnjih šol, zatem pa se tudi poda v Bruo; kakor se vidi, je ministru veliko za to, da se podučí v svoji stroki. — Med avstrijsko in ogersko vlado vrše se pogovori za državno pogodbo, kakor se čuje so že blizu gotovi z njo. Ali in koliko so jo pre naredili, ni še znano. V Trstu pripravljajo se za volitve v mestni odbor. Avstrijska in slovenska pa ultralaška stranka stojite si nasproti. Kakor je podoba, bode večina voljenih iz zadnje stranke. — Dalmatinski c. kr. namestnik baron Cornaro dobil je dostojanstvo tajnega svétnika. — Naše vojno brodogve se pomnoži v malih dneh za dve oklopnici obè pridete v Pulj. — V Reki so par nedoraslih postopačev pod ključ djali, ker so bojda vojake nagovarjali, naj bi udarili po Magjarih.

Vnanje države. Ruska akademija znanosti je cesarjeviča Rudolfa imenovala s svojim častnim udom. — Velevlasti so izročile srbski, bolgarski in grški vladi skupno pismo. V njem zahteva se od teh, da odložijo takoj orožje in isto tako stori še potlej Turčija. — Bolgarski knez je ukazal, naj se po Rumeliji vpeljejo bolgarske postave, to je korak naprej v popolno združenje Rumelije z Bolgarijo. — V Belemgradu so bili te dni v prostorijah kraljice shodi srbskih velikašev, hodilo je za to, na katero pot bi Srbija naj krenila, da bi se iz sedanjih zadreg najbolj izvila. Kakor se sliši, Avstrija bi v teh shodih bila žela hvalo sveta, kajti nagibali so se močno na rusko stran. — Turčija je v hudih stiskah, toda rešiti se jih ji ni nemogoče, naj ima le cvenka, ali tega najbolj manjka.